

Pianist Caspar Vos is artistiek leider van het festival.

Na de voorjaarseditie van maart begint op 30 september de najaarseditie van Schiermonnikoog Festival. Zes dagen klinkt overal op het Waddeneiland muziek. Met dit keer veel aandacht voor klimaatverandering.

Natuur en muziek gaan samen op Schiermonnikoog Festival.

SCHUILEN IN ONZE EIGEN CATASTROFE

TEKST JOB VAN SCHAIK

De natuur en het landschap zijn altijd belangrijke pijlers geweest van Schiermonnikoog Festival, het kamermuziekfestival dat zijn 22ste jaargang beleeft. „Het eiland is een Nationaal Park”, zegt artistiek leider en pianist Caspar Vos. „Natuur is ons *unique selling point*.”

Natuurexcursies en sterrenwandelingen in samenwerking met Natuurmonumenten vormen al jaren een terugkerend onderdeel. „We doen nu ook klankexcursies”, vertelt Vos. „Zo speelt Club Classique muziek over oorlog en verlies in een bunker, na een wandeling door bos en duin. En Maat Saxophone Quartet speelt in een duinpannetje stukken die geïnspireerd zijn door natuur.”

Ook in veel andere concerten staan natuur en landschap centraal. „We belichten het thema dit jaar vanuit de huidige kritieke toestand”, aldus Vos. „In Nederland hebben we natuurlijk de stikstofcrisis. En afgelopen zomer had je wereldwijd extreem hoge temperaturen.”

FREMANTLE HIGHWAY

Klimaatverandering dus. In het voorwoord in het festivalboekje legt componist en dichter Micha Hamel op dichterlijke wijze een verband tussen de brandende elektrische auto's op het schip Fremantle Highway en de vernietigingsdrang die in de omgang van de mens met de natuur verscholen zit.

Vos: „Micha houdt zondagochtend een lezing over de verhouding tussen mens en natuur, als inleiding op een concert van het Hexagon Ensemble, 's avonds. Voor hun programma *Heen naar de Natuur* schreef Hamel gedichten over dat thema, die tussen de muziek door worden voorgedragen door actrice Lidewij Mahler.”

De natuur wordt in de romantische composities die het Hexagon Ensemble speelt nog vaak uitgebeeld als toevluchtsoord om in te

schuilen. Maar klopt dat beeld nog wel nu de mens de natuur op grote schaal aan het verwoesten is? Schuilen we dan niet in onze eigen catastrofe?

„Het Hexagon Ensemble benadert het thema op beschouwende wijze”, zegt Vos. „Het Maat Saxophone Quartet is veel activistischer. Zij hebben zes jonge componisten gevraagd een stuk te schrijven dat mensen beweegt om in actie te komen tegen klimaatverandering. Ik ben heel benieuwd hoe dat uitpakt.”

„We willen luisteraars prikkelen om na te denken over hoe het ervoor staat met het klimaat, en over onze eigen rol in het probleem. Dat geldt ook voor ons als festival. Wij hebben ons vorig jaar aangesloten bij het European Festivals Forest. Bezoekers kunnen om hun CO2-uitstoot te reduceren een boom doneren voor een nieuw bos op IJsland.”

EEN LEERPROCES

Het is ook voor de organisatie een leerproces. Bij het slotconcert van de voorjaarseditie van het festival, in maart van dit jaar, meldde Vos trots dat er dankzij de donaties 150 bomen konden worden aangeplant en dat de organisatie die donatie zou ver-

dubbelen tot 300 bomen.

„Na afloop kwam er iemand naar me toe, die zei: 'Leuk verhaal, maar weet je wel hoeveel CO2-uitstoot gepaard gaat met die rozen uit Afrika die jullie na elk concert aan de musici geven?' Daarom gaan we nu geen bloemen meer uitdelen.” Er wordt ook gewerkt aan een duurzamere aankleding van het festival. „Wij doen ons best om een klein beetje verandering teweeg te brengen.”

Vos is zelf ook actief op het festival als pianist. „Ik speel dinsdag het *Pianokwartet* van Herbert Howells.” Die Britse componist maakte vaak lange wandelingen door Gloucestershire en droeg het stuk op aan een heuvel. „Bij het rondlopen kwam de muziek vanzelf bij Howells naar boven. Dat pianokwartet is gewoon de Engelse natuur. Heel bijzonder dat je door muziek zo direct in de natuur geplaatst kunt worden.”

Een ander aspect van de natuur wordt belicht door Patrick Robin. „Dat is een wereldberoemde Franse instrumentenbouwer. Hij vertelt in een lezing over hoe je het ultieme strijkinstrument bouwt. Voor een mooie klank is de natuur essentieel, in de vorm

van hout. Dat kunnen we als mensen niet nabootsen.”

BIJZONDERE FESTIVALGAST

Een andere bijzondere festivalgast uit Frankrijk is de 79-jarige Bruno Monsaingeon. „Hij is een documentairemaker die veel portretten heeft gemaakt van beroemde musici.” Daarvan worden er drie op het festival vertoond: over pianist Sviatoslav Richter, violist Yehudi Menuhin en het Quatuor Arod.

„Het Quatuor Arod komt zelf ook spelen op Schiermonnikoog, net als de zoon van Menuhin, Jeremy”, vertelt Vos. De 22ste editie van het festival wordt de laatste voor Jard van Nes. De 75-jarige mezzosopraan, die opgroeide in Assen, verzorgt al sinds het eerste jaar de veelbezochte masterclasses voor zangers.

Vos: „Als eerbetoen aan Jard hebben we sopraan Ilse Eerens uitgenodigd om op het slotconcert *La bonne chanson* van Gabriel Fauré te komen zingen. Dat is een van Jards favoriete liedcycli en Ilse deed in 2002 op Schiermonnikoog als zangstudent mee aan Jards masterclass.”

